

Komárková, Božena → Hejdánek, Ladislav

Božena Komárková

in: Ladislav Hejdánek, [Žít bez průšvihů znamená žít bez pravdy](#), ed. Jan Hron, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2025, p. 157-158

in: Ladislav Hejdánek, [Žít bez průšvihů znamená žít bez pravdy](#), vyd. Jan Hron, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2025, str. 157-158

- ◆ korespondence, česky, vznik: 31. 12. 1972
- ◆ correspondence, Czech, origin: 31. 12. 1972

Brno, 31. prosince 1972.

Milý Láďo !

Váš překvapivý dopis mne na půl dojal a na půl vyvolal pocity dost trapné, jako bych byla podvodník a vy jste na to dosud nepřišli. Je tomu prostě tak, že celé to psaní vypovídá více o gentlemanství jeho pisatele než o nějakých mých pozitivních kvalitách. Faktem je pouze to, že jsem Vás všechny měla vždycky ráda (a « láska přikrývá množství hříchů »), a cítím se mezi Vámi adekvátněji než mezi svou vlastní generací, od níž se nějak stále více vzdaluji. A tak Vás jenom prosím, abyste mi svoje přátelství zachovali i nadále, protože bych bez něho velmi zchudla.

Druhým tónem Vašeho dopisu je nostalgie, vysvětlitelná z Vašeho současného zdravotního stavu. Asi před 15 lety mi napsal podobný dopis Patočka, když měl po operaci páteře. Zdálo se mu, že je u konce s celým - a nepodařeným - životem. Také Vás doktoři spraví, a zatím nevíme, co budoucnost nám chová. Žijeme ovšem ve své době. Bonhoeffer napsal v jednom svém dopise s podobnou nostalgií, že generace otců mohla vytvářet a dokonat jednotu života a díla, zatímco synům zbývá z obojího jen torso. Naším údělem je taková situace již v druhé generaci. A byla by to perspektiva značně bezútěšná, kdyby měl život jen svou kulturně-sociální dimenzi. Před dlouhými roky ve vězení jsem pochopila, a to hlavně tváří v tvář přátelům odsouzeným na smrt, že lidský život se nenaplnuje v tom, co jsme pro něj určili sami, ale co o něm rozhodl Bůh. Připomněla jsem si tu dobu intenzivně před dvěma měsíci, když jsem psala Jarku Mezníkovi. Jsme oba historikové, on povoláním a já aspoň vzděláním, a právě historická perspektiva vede k relativisování historie. Jsem od té doby toho mínění, že na soud přichází ne tak dílo jako usilování člověkovu, a intence má k rovině nepodmíněnosti blíže než „Gestalt“. Dá se proti tomu asi namítnout, že je to snaha po exkulpaci z toho, co jsem neudělala. Na to je ovšem těžko odpovědět. Všecka naděje pro život je nakonec zakotvena ve víře v boží milosrdenství.

Přeji Vám a nám všem do nového roku právě takovou naději. A ovšem aby se Vám páteř uzdravila natolik, abyste na ni několik let nemusil myslit. Moje degeneruje již přes 20 let, podle lékařského nálezu porosa mých kostí ještě daleko převyšuje míru obvyklou pro můj kmetský věk, a jenom každoměsíční injekce calcitoferroly poněkud retardují tento nezadržitelný proces. U Vás to bude rozhodně snazší. Měl byste k tomu také zkusit rybí tuk.

Pozdravte Hedu a dítky. Před jarem do Prahy nepřijedu, potom se snad sejdem.

S mnoha pozdravy

Vaše

B. Komárková